

1 ДӘРІС

ҚҰРЫЛЫСТАҒЫ БУХГАЛТЕРЛІК ЕСЕП

1.2 ҚҰРЫЛЫС ӨНДІРІСІНІҢ ҰЙЫМДАСТЫРУ-ТЕХНИКАЛЫҚ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ

Келесі маңызды аспект - құрылыс өндірісінің ұйымдастырушылық-техникалық ерекшеліктері. Құрылыс – жобаланудан бастап нысанды іске қосуға дейінгі көптеген кезеңдерді қамтитын күрделі процесс.

Құрылыс процесінің негізгі кезеңдері:

Дайындық жұмыстарына жоспарлау, жобалау және сметалық құжаттаманы бекіту кіреді.

Негізгі жұмыс – құрылыс нысандарының нақты құрылысы.

Қорытынды жұмыс нысанды пайдалануға беру, орындалған жұмыстардың сапасын бақылау, қажетті құжаттаманы дайындау болып табылады.

Құрылыстағы шығындар есебі басқа салалардан ерекшеленеді. Ол объектілер, кезеңдері мен жобалары бойынша шығындарды қатаң бөлуді талап етеді. Құрылыс материалдарын сатып алудан бастап жабдықты пайдалану құнына және жұмысшыларға жалақы төлеуге дейінгі барлық шығындарды ескеру маңызды. Құрылыста қолданылатын жабдықтың амортизациясына ерекше назар аудару керек, өйткені оның қызмет ету мерзімі жобаны салу уақытымен шектелуі мүмкін.

Құрылыс материалдары мен құрал-жабдықтары негізгі шығындар болып табылады. Материалдық артық немесе тапшылықты болдырмау үшін бухгалтерлік есеп дәл болуы керек. Құрылыстың әрбір кезеңінде материалдардың қозғалысы, оның ішінде есептен шығару немесе объектілер арасында ауысу есебі жүргізіледі.

Құрылыс келісімшарты құрылыс саласындағы негізгі құжаттардың бірі болып табылады. Ол тараптардың жауапкершілігін, жұмыстың құны мен мерзімін анықтай отырып, тапсырыс беруші мен мердігер арасындағы қарым-қатынасты реттейді.

Келісімшарттардың бірнеше түрлері бар:

Тікелей келісім-шарт – бұл тапсырыс берушінің мердігермен тікелей шарт жасасуы.

Қосалқы мердігер – бұл мердігер жұмыстың бір бөлігін үшінші тұлғаға (қосалқы мердігерге) беруі.

Шарттың негізгі шарттары:

Жұмысты аяқтау мерзімі өте маңызды параметр болып табылады, өйткені құрылыс жобалары көбінесе мерзімдермен шектеледі.

Жұмыстың өзіндік құны – жұмысты орындауға байланысты барлық тікелей және жанама шығындардың есебін қамтиды.

Тараптардың жауапкершілігі – мердігер орындалған жұмыстың сапасына жауап береді, ал тапсырыс беруші шартқа сәйкес олардың ақысын төлеуге міндеттенеді.

Құрылыс мердігерлерінің есебі жұмыс кезеңдерінің аяқталуы негізінде жүзеге асырылады. Барлық аяқталған кезеңдерді, сондай-ақ тараптар арасындағы есеп айырысу үшін негіз болатын аяқталу туралы сертификаттарды (КС-2, КС-3) құжаттау маңызды. Келісімшарт бойынша кірістердің есебін жүргізу үшін, әдетте, кірісті кезең-кезеңімен тану әдісі қолданылады, бұл қаржылық есепте кірісті дұрыс есепке алуға мүмкіндік береді.